

Zasady bioasekuracji ferm drobiu w kontekście prewencji wysoce zjadliwej grypy ptaków

Grzegorz Tomczyk, Krzysztof Śmietanka

Państwowy Instytut Weterynaryjny-Państwowy Instytut Badawczy
Puławy

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 5 kwietnia 2017 r.

Poz. 722

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 4 kwietnia 2017 r.

w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków

Bioasekuracja

- Bioasekuracja = biologiczna ochrona fermy

*„Program zdrowotny –działania zmierzające do
ochrony populacji przed transmisją
czynników zakaźnych”*

cyt. za Anonymous, 1999

Bioasekuracja

W praktyce oznacza czynności podjęte w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusów, bakterii, mykoplazm, grzybów, pierwotniaków i innych pasożytów a także transmitterów (wektorów biologicznych): gryzoni, owadów, dzikich ptaków, ludzi oraz wektorów niebiologicznych, tj. sprzętu, środków transportu i innych

„Fermowy system HACCP”

- Konieczność zapewnienia bezpieczeństwa biologicznego
- Ustalenie zagrożeń i krytycznych punktów kontroli
- Limity krytyczne (skuteczna kontrola)
- Programy dezynfekcji (głównej i bieżącej)
- Środki ochrony indywidualnej
- Roztwory dezynfekcyjne i sprzęt

Bioasekuracja

- Czynniki ryzyka umożliwiające przedostanie się patogenów do populacji ptaków:
 - a/ niewłaściwa lokalizacja fermy
 - b/ fermy wielowiekowe i wielogrupowe
 - c/ brak realizacji zasady „all-in/all-out” („całe pomieszczenie pełne – całe pomieszczenie puste”)
 - d/ brak warunków do wprowadzenia zasady systemu „czarno-białego”, śluzy sanitarne

Lokalizacja przestrzenna - naturalna

Lokalizacja
przestrzenna
zamierzona, izolacja
przestrzenna obiektów
drobiarskich

Otoczenie obiektów drobiarskich – ważny czynnik ryzyka

System chowu jest kluczowym
czynnikiem ryzyka w kontekście grypy
ptaków:

drób utrzymywany w sposób
umożliwiający kontakt z ptactwem
dzikim jest bardziej narażony na
wprowadzenie wirusa niż drób w
systemie zamkniętym

Chów gęsi

Chów drobiu pro- i ekologicznego

Chów drobiu przyzagrodowego

Kontakt bezpośredni i pośredni z ptactwem dzikim – najważniejsza droga transmisji zakażeń do drobiu

Ważne jest utrzymywanie ptaków w sposób ograniczający ich kontakt z ptactwem dzikimi (w okresie największego ryzyka w całkowitym zamknięciu)

Przykład: jedno z ognisk u drobiu przyzagrodowego

Kontakt pośredni najczęściej ma miejsce podczas wnoszenia do gospodarstwa słomy (ścielenie) nie zabezpieczonej przed dostępem ptaków dzikich i zawierającej ich odchody

Słoma niezabezpieczona

Fot. A. Gawęł

Słoma właściwie zabezpieczona

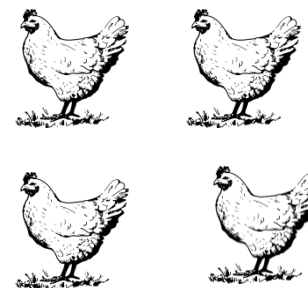
Osoby posiadające drób muszą unikać kontaktu z ptakami dzikimi, gdyż nieświadomie (np. na odzieży, butach) mogą wnieść wirus do gospodarstwa

Powstrzymanie się przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na ptaki łowne, od wykonywania czynności związanych z obsługą drobiu

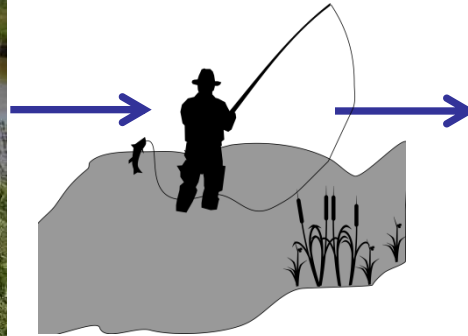
72 godz.

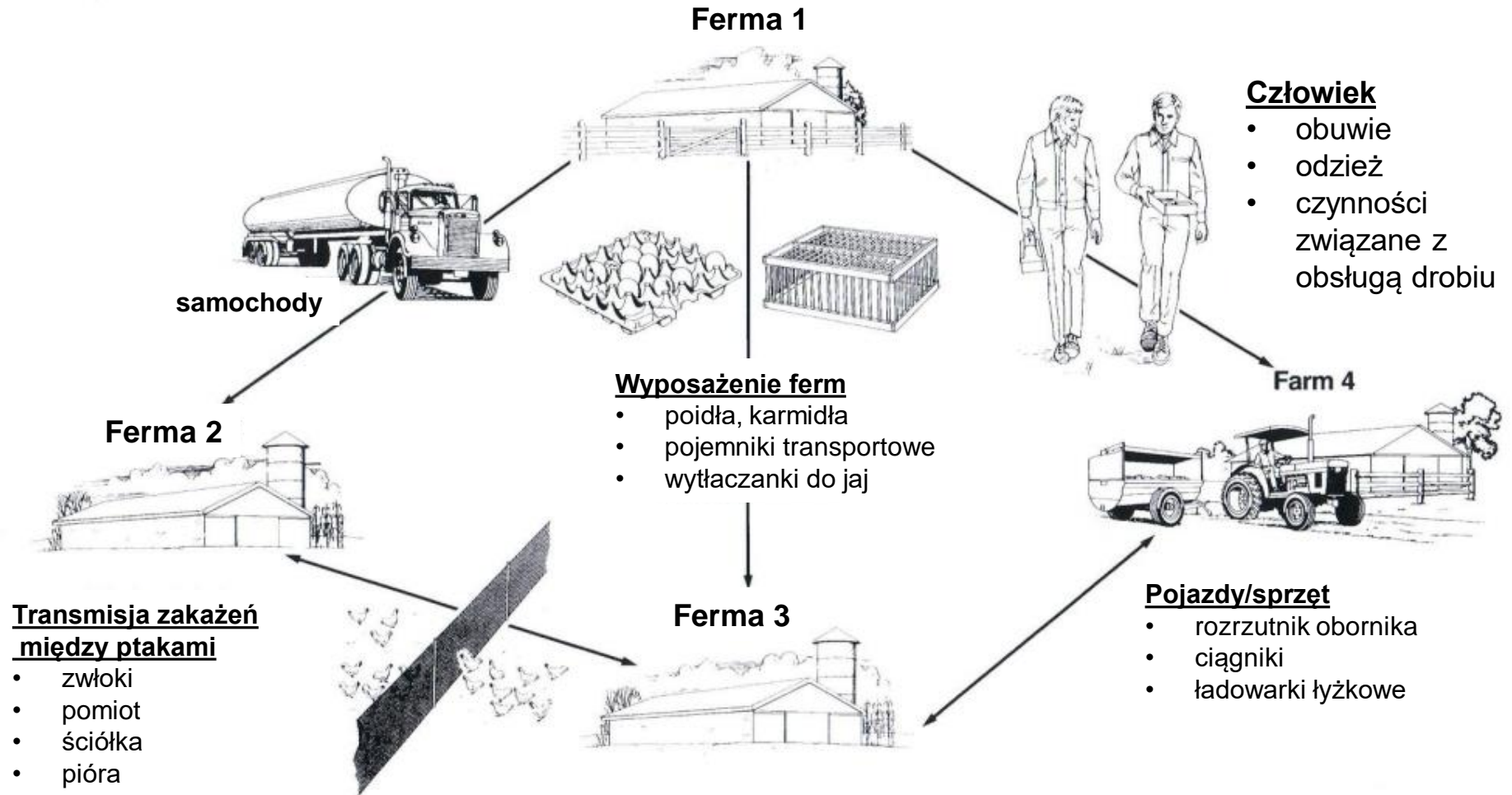
Bardzo istotne jest zabezpieczenie paszy przed dostępem ptaków

Istotne może być przenoszenie wirusa wraz z wodą ze stawów rybnych/jezior gdzie bytowały ptaki dzikie i pozostawiły odchody zawierające wirus (konieczność zmiany odzieży po rybobraniu)

Wtórne ogniska u drobiu fermowego spowodowane są najprawdopodobniej działalnością człowieka – niewłaściwa bioasekuracja

Personel i osoby wizytujące

- lekarze weterynarii
- kierowcy dostarczający pasze, pisklęta, jaja itp.
- przedstawiciele handlowi
- ekipy odpowiedzialne za dezynsekcję i deratyzację
- „łapacze” ptaków
- ekipy obcinające pazury
- osoby postronne

Konieczna jest ścisła kontrola i ograniczenie dostępu ludzi – w koniecznych przypadkach należy zapewnić odzież ochronną przeznaczoną do użytku wyłącznie na fermie

Należy przestrzegać reżimu sanitarnego w fermie

Utrzymanie reżimu sanitarnego

- Prawidłowe zarządzanie fermą zgodne z właściwym kierunkiem produkcji
- Eliminacja ptaków wykazujących objawy chorobowe
- Brak tworzenia tzw. „szpitalików”
- Utylizacja ptaków padłych
 - a/ zagospodarowanie przez fachowe firmy!!!
 - b/ utylizacja na miejscu ?!- (prawda i mity)

Utrzymanie reżimu sanitarnego

- Obieg dokumentacji dotyczącej bioasekuracji w piramidzie hodowlanej
- Dokumentacja dostawcy i odbiorcy (wzajemna wymagalność)
- Dostawa piskląt i pasz w konkretne dni i tylko do tej fermy
- Dostawy ściółki w trakcie procesu produkcji (wyściółka gniazd)

Maty i śluzy dezynfekcyjne

Fot. A. Gawel

- Wirus może zostać wniesiony na butach
- Należy pamiętać, że płyn do dezynfekcji musi być regularnie zmieniany i uzupełniany oraz niezamarzający

Samochody, paszowozy

Samochody z paszą tylko do tego celu, w chwili wjazdu na fermę dezynfekcja, a po każdym powrocie z fermy mycie i dezynfekcja

Gryzonie, owady, zwierzęta towarzyszące – potencjalny mechaniczny wektor rozprzestrzeniania wirusów grypy

- Dezynsekcja
- Deratyzacja
- Utrzymywanie zwierząt towarzyszących pod stałą kontrolą

Z pozoru nieistotne elementy wyposażenia mogą być mechanicznym wektorem wirusa!

Zapobieganie – dezynfekcja: kurniki, stodoły, wiaty

Dokumentacja z bioasekuracji

- Pozwala wykazać, że system jest skuteczny
- Wdrożony zgodnie z harmonogramem
- Pozwala zweryfikować procedury i wdrażać wg kolejnych potrzeb
- Ocenić czy prawidłowo wdrożono wszystkie czynności
- Postępowania naprawcze